

From: Maido Pajo
Sent: neljapäev, 22. august 2019 07:50 To:
Ingrid Raidme
Cc: Mart Järvik
Subject: FW: Üldvolituse andmine PRIAle

Ministri palvel -palun vaadake neid Urmas Arumäe seisukohti ja andke oma arvamus.

From: Urmas Arumäe | Arumäe & Sipari AB
Sent: kolmapäev, 21. august 2019 21:00 To: Maido Pajo
Cc: Mart Järvik
Subject: Vs: Üldvolituse andmine PRIAle

Seda veel, et ka homme antav ERIVolituse ei tuleks anda tähtajatult vaid konkreetse kohtuasja lõppemiseni

Saatja: Urmas Arumäe | Arumäe & Sipari AB
Saatmisaeg: kolmapäev, 21. august 2019 20:57 Adressaat: Maido Pajo
Koopia: Mart Järvik ; Urmas Arumäe | Arumäe & Sipari AB
Teema: Vs: Üldvolituse andmine PRIAle

Tere

See on tegelikult olnud probleem ka Soosaarte kr asjas.

Nimelt esitab PRIA nõudeid kannatanuna oma nimel ja see on viga. PRIA ei saa oma nimel menetlustes esitada. Kui ta on kriminaalmenetluses esitanud nõudeid kannatanuna, siis tegelikult pidanuks ta esitama nõude riigi nimel, ehk siis kannatanu on riik PRIA kaudu. Kuna seda tehtud pole, siis lõpuks pidi see juriidiline probleem päevakorda tulema ja asi juhtuma.

Kord on selline:

VV määruse „Kohtus riigi esindamise ja kohtumenetlusega riigile kaasnevate kulude kandmise kord“ (Vastu võetud Vabariigi Valitsuse seaduse § 44' lõike 7 alusel 30.08.2012 nr 71) § 1 järgi:
§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse tsiviilkohtumenetluses riigi kui menetlusosalise esindamise ja kriminaalasja kohtumenetluses riigi kui kannatanu või tsiviilkostja esindamise ning halduskohtumenetluses valitsusasutuse või valitsusasutuse hallatava riigiasutuse (edaspidi asutus) või selle ametniku esindamise (edaspidi kõik koos riigi esindamine) ja kohtumenetlusega riigile kaasnevate kulude kandmise kord.

OLULINE! MENETLUSOSALINE, KANNATANU või KOSTJA jt EI SAA OLLA KEEGI MUU KUI RIIK!!! PRIA ON SIIN JÄTKUVALT SEADUST RIKKUNUD ja KAHJUKS KRIMINAALASJADES EI SAA PROKURÖRID SELLEST ARU, ET PRIA EI SAA OLLA KANNATANU EGA SELLISENA NÕUDEID ESITADA.

VVS § 44¹. Riigi esindamine kohtus

(1) Riigi seaduslik esindaja kohtus tsiviilasjades ja kriminaalasjades kannatanu ja tsiviilkostjana on ministeeriumi valitsemisala piires minister. Minister võib riigi esindamiseks kohtus anda üld- ja erivolitusi.

SEEGA VÕIB MINISTER ANDA ÜLDVOLITUSE PRIAle, AGA EI PEA SEDA TEGEMA; MINISTER VÕIB ANDA PRIAle hoopis ERIVOLITUSE KONKREETSES ASJAS RIIGI ESINDAMISEKS, AGA EI PEA KA SEDA TEGEMA. MINISTER VÕIB KA VANDEADVOKAADI NIMETADA jne.

Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (PRIA) on Eesti Vabariigi Maaeluministeeriumi valitsemisalas olev valitsusasutus. PRIA ei ole juriidiline isik, isegi ministeerium ei ole - juriidiline isik on eesmärgistatud organisatsioon, millele õiguskord omistab õigusvõime. PRIAl puudub menetlusõigusvõime oma nimel nõudeid esitada ükskõik millises menetluses. PRIA saaks esindada riiki, kui talle on selleks antud volitus (üld- või erivolitus) – kuni volitust ei ole on toimingud olnud esindusõiguseta ja sellisena tühised.

SOOVITAN:

1) Anda PRIAle teada, et üldvolitust riigi esindamiseks minister hetkel PRIAle ega ühelegi teisele struktuurile või nt advokaadile ei anna, sest enne soovib minister aru saada kui palju on ministeeriumi haldusalas riigi esindamise väärtpraktikat (st esindatakse riiki ilma volituseta). 2) Minister annab PRIAle (22.08.19) erivolituse konkreetses asjas riigi esindamiseks. 3) Anda PRIAle teada, et nende senine praktika on olnud väär ja tegelikult on PRIA

siiani esindanud riiki kriminaal-, tsiviil- või halduskohtumenetlustes omavoliliselt ja õiguskorda rikkudes. KUNA ON SUUR RISK, et PRIA esindusõigus seatakse kahtluse alla veel teadmata kohtuasjades, siis tuleks PRIAl endal saata kõigis pooleli asjades prokuratuurile, kohtutele jt. teatis, et neil puudus nendes (pooleliolevates) asjades riigi esindamise õigus. Isegi kui see on „valus“ ja toob kaasa mõne nõude esitamise n-ö aegumise, oleks see õigusriigile kohane

käitumine. Ei saa ju õigusriigis olla nii, et riik või tema valitsusasutused võivad sedust rikkudes teha erinevates menetlustes, mida tahavad.

- 4) Kui PRIA on oma esindusõiguste puudumistest asjaomastele instantsidele teatanud, tuleb PRIA! taotleda ministrilt volitusi riigi esindamiseks konkreetsetes asjades. Antavate volituse tagasiulatavuse osas võtab minister seisukoha hiljem – hetkel puudub selleks igasugune informatsioon!

Järgneva jutu osas arvan, et tegemist on avalik-õigusliku nõudeavaldusega (AÕNA): „PRIA valdkonnas on kriminaalasjades tegemist alusetult saadud toetusraha tagasinõudmisega kriminaalmenetluse käigus, algatamata selleks eraldi uut menetlust. Toetusraha õiguspärase kasutamise kontrolli ja tagasinõudmise pädevus on üksnes PRIA-1. PRIA on sellised nõudeavaldusi esitanud 2017. aastast alates, kui selleks seaduses võimalus anti. Samuti on ta osalenud nende nõuete arutamisel kohtus, senini ei ole volituse olemasolu kohta küsimusi tekkinud.“

See näitab meie riigi haldussuutlikkust ja õigusriigile sülitamist – on kahetsusväärne, et varem pole esindusõiguse küsimust tõusetunud. Kahtlustan, et kohtud ilmselt ei tulnud selle peale, et PRIA! vajalikud volitused puuduvad – igal juhul piinlik lugu.

Helista
Urmas

Saatja: Maido Pajo
Saatmisaeg: kolmapäev, 21. august 2019 18:30 Adressaat: Urmas Arumäe |
Arumäe & Sipari AB
Koopia: Mart Järvik
Teema: FW: Üldvolituse andmine PRIA!e

Palun ministri palvel, et vaataksid ja annaksid oma
seisukoha!

Tervitades

Maido

From: Ingrid Raidme
Sent: kolmapäev, 21. august 2019 17:51 To:
Mart Järvik Cc: Maido Pajo Subject:
Üldvolituse andmine PRIA!e

Tere

Pöördun seoses PRIA-le antava volitusega, mille sisuks on PRIA volitamine esindama riiki kohtuasjades, mis on seotud PRIA pädevuses olevate ülesannetega.

Sellise volikirja tegemise vajaduse tingis ühes käimasolevas kriminaalasjas vastaspoole advokaadi tõstatatud küsimus PRIA esindusõiguse kohta. PRIA-l on vajalik kohtule oma esindusõigus tõestada homme, 22. augustil.

PRIA valdkonnas on kriminaalasjades tegemist alusetult saadud toetusraha tagasinõudmisega kriminaalmenetluse käigus, algatamata selleks eraldi uut menetlust. Toetusraha õiguspärase kasutamise kontrolli ja tagasinõudmise pädevus on üksnes PRIA-l. PRIA on sellised nõudevaldusi esitanud 2017. aastast alates, kui selleks seaduses võimalus anti. Samuti on ta osalenud nende nõuete arutamisel kohtus, senini ei ole volituse olemasolu kohta küsimusi tekkinud. Samas Vabariigi Valitsuse seadusesse on jäänud säte (§ 44.1 lg 1), et asutusel on vaja ministri volitust kohtus esindamiseks tsiviil- ja kriminaalasjades ja sellele tuginevad hetkel vastaspoole advokaadid. Samasugune volituse olemasolu küsimus on ilmselt tekkinud ka Rahandusministeeriumil, kuna ka RaM andis Riigi Tugiteenuste Keskusele 2018. aasta lõpus üldvolituse riigi esindamiseks nii tsiviil kui ka kriminaalasjades.

Kuna Vabariigi Valitsuse seaduse eespool viidatud säte nimetab ka tsiviilasju, siis kavandatud volikiri sisaldab endast ka volitust esindada riiki tsiviilasjades, kuigi see küsimus ei ole tsiviilasjades veel tõusetunud. Tsiviilasju PRIA tegevusvaldkonnas tuleb ette võrdlemisi harva (2018. aastal 2 asja) ja need on samuti seotud toetuse saajatega toimuvate vaidlustega. Näiteks küsimus toetuse saaja likvideerimise üle, kui isikul on toetuse sihipärase kasutamise kohustus pooleli või siis täitemenetluse seadustikust tulenevad vaidlused toetusraha tagasinõudmisel.

Seetõttu leidsime, et oleks mõistlik edaspidiste vaidluste ja hilisemate esindamise tagantjärele heakskiitmiste vältimiseks anda PRIA-le volitus kohtus ka tsiviilasjades riigi esindamiseks.

Vajaduse korral olen valmis homme hommikul selle volitusega seonduvat arutama.

Lugupidamisega
Ingrid Raidme

Saatja: Illar Lemetti Saadetud: esmaspäev, 2.
september 2019 13:47:16 Adressaat: Mart Järvik;
Maido Pajo Koopia: Geir Veski Teema: RE: PRIA
volituste teemal

Tere!

See volitus on nüüd jõudnud ministri lauale, palun see allkirjastada, et mitte halvendada riigi kui kannatanu positsiooni kriminaalasjas nr . Kui on mingeid küsimusi, siis palun andke teada.

Illar

From: Geir Veski
Sent: reede, 30. august 2019 12:43
To: Mart Järvik ;Maido Pajo Cc: Illar Lemetti ; Ingrid Raidme
Subject: RE: PRIA volituste teemal

Tere

Oleme kokku pannud selgitustaotluse Justiitsministeeriumile, et saada nende arvamus küsimuses, kas PRIA omab seadusjärgset pädevust esitada kriminaalasjades avalik-õiguslikke nõudeavaldusi või võib ta seda teha üksnes ministri volitusel (kirja projekt on manuses). Oleme antud küsimuses suhelnud telefoni teel ka Maksu- ja Tolliametiga (kes on samuti esitanud kriminaalasjades aktiivselt AÕNA-sid) ning nende praktika on olnud samasugune nagu PRIA-l, seejuures on nad seisukohal, et AÕNA esitamise pädevus tuleb neile vahetult seadusest ja seetõttu ei vaja nad ministri volitust selle ülesande täitmiseks.

Täpsustasime PRIA-ga üle ka andmed alates 2017. aastast menetluses olevate PRIA esitatud AÕNA-de kohta:

2017. a AÕNA-de hulgaks 65 ja tsiviilhagide hulgaks 8.

2018. a on PRIA jaoks alanud kriminaalasju (PRIA tunnistati kannatanuks) kokku 8 (millest üks on lahenduse leidnud ja pole enam aktuaalne), millest seitsmes asjas on esitatud ka kannatuna nõudeavaldused. Kohtumenetlused nendes asjades on käesolevaks ajaks kas alanud või siis alles algavad 2019. a-l.

2019. a on PRIA jaoks alanud kaks kriminaalasja. Siin on PRIA tunnistatud kannatanuks, kuid nõudeavaldusi ei ole PRIA esitanud. Kohtumenetluse algus (ja kas üldse sinnani asjad jõuavad) ei ole PRIA-le teada.

Kohtuasjade analüüsi koostamiseks PMA ja VTA poolt ministriumile esitatud andmete kohaselt osales PMA 2017. aastal kostjana kahes tsiviilasjas, VTA ei ole osalenud üheski tsiviil- ega kriminaalasjas.

Lisaks, täna hommikul laekus PRIA-st AÕNA-ga tegeleva ametniku käest teine taotlus, et saada kiireloomuliselt ministri käest volitus riigi esindamiseks kriminaalasjas nr 17221000066.

PRIA-st saadud informatsiooni kohaselt on nad kriminaalasjas nr 17221000066 tunnistatud kannatanuks Politsei- ja Piirivalveameti 04.05.2018. a määrusega ning samuti esitanud prokuratuuri kaudu vastavad avalik-õiguslikud nõudeavaldused.

Kannatanuks tunnistamise määruse kohaselt on PRIA suhtes toime pandud soodustuskelmus. Määruse kohaselt on PRIA-l tekkinud õigus nõuda: (nimekiri eemaldatud, I. Lemetti 9.11.2019)

PRIA märkis, et eelmärgitu puhul on tegemist kannatanuks tunnistamise määrusest võetud andmetega, mis on asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud dokument.

Volitust oleks PRIA-l tarvis hiljemalt esmaspäevaks (02.09.2019), kuna siis tuleb asja menetlust juhtival prokuratuuril esitada seisukoht kohtule ka PRIA volituse küsimuses (ka volituse projekt on manuses).

Lugupidamisega
Geir Veski

From: Maido Pajo
Sent: esmaspäev, 26. August 2019 9:15
To: Ingrid Raidme; Geir Veski
Cc: Mart Järvik; Illar Lemetti
Subject: FW: PRIA volituste teemal

Tere!

Seoses eelmisel nädalal ilmnunud probleemiga - PRIA volitustega kohtumenetluses, on palve, et valmistaksite allpool oleva Urmas Arumäe materjali põhjal ette vastava kirja Justiitsministeeriumile, aga võib-olla ka Õiguskantslerile, vajaliku selguse saamiseks ja praktika ühtlustamiseks. Siin võib olla veel teisigi aspekte, mida ÕK ja JM ilmselt paremini teavad. Kirja koopia võiks esilagu minna ainult Rahandusministrile, mitte meie allasutustele.

Ette tänades

Maido Pajo

From: Maido Pajo
Sent: Sunday, August 25, 2019 9:52:02 PM
To: Urmas Arumäe
Cc: Mart Järvik; Maido Pajo
Subject: Re: PRIA volituste teemal

Tervitus.

Ma jätaks lõpliku seisukoha andmise Justiitsministrile, juhiksime üksnes JM tähelepanu probleemile ja paluksime neil selgitada õiguslikku olukorda ja luua kas kindel kord või ühtlustada praktika.

Tervitades

Maido

25.08.2019 19:27 kirjutas Urmas Arumäe | Arumäe & Sipari AB:

Saatja: Mart Järvik
Saatmisaeg: pühapäev, 25. august 2019 16:54
Adressaat: Urmas Arumäe | Arumäe & Sipari AB ; Maido Pajo
Teema: RE: volituste teemal

Tere!

Saadan Sulle PRIA-le ühekordse erivolituse andmise käskkirja koopia.

Palun koosta vastava kirja projekt PRIA jaoks ja sisulised selgitused nii PRIA-le kui ka MEM-i ametnikele.

Tervitustega

Mart

KIRJA PROJEKT

Tere

(Martin Helme, rahandusminister; Geir Veski, MEM-i õigusosakond, osakonnajuhataja; Ingrid Raidme, MEM-i õigusosakond, osakonnajuhataja asetäitja; Illar Lemetti, MEM-i kantsler; Jaan Kallas, PRIA peadirektor)

Teema: Riigi esindamine õigusvaidlustes

Tere

Olen mures PRIA halduspraktika pärast, mis puudutab kehtiva õiguskorra rikkumist riigi esindamisel õigusvaidlustes.

Sain 21.08.2019 e-kirja Ingrid Raidmalt, milles paluti minult üldvolituse andmist PRIA-le.

Nimetatud e-kirja sisust on üheselt aru saada, et PRIA-l on siiani puudunud volitused esindamiseks riiki kohtuasjades, mis on seotud PRIA pädevuses olevate ülesannetega.

Ingrid täpsustas, et PRIA valdkonnas on kriminaalajades tegemist alusetult saadud toetusraha tagasinõudmisega kriminaalmenetluse käigus. /.../ Toetusraha õiguspärase kasutamise kontrolli ja tagasinõudmise pädevus on üksnes PRIA-l. PRIA on sellised nõudevaldusi esitanud 2017. aastast alates, kui selleks seaduses võimalus anti. /.../

Saan aru, et siinkohal viitab Ingrid avalik-õiguslikule nõudeavaldusele (AÕNA), millist on minu teada võimalik esitada just alates aastast 2017.

Ingrid kahtlustas, et samasugune volituse olemasolu küsimus on ilmselt tekkinud ka Rahandusministeeriumil, kuna ka RaM andis Riigi Tugiteenuste Keskusele 2018. aasta lõpus üldvolituse riigi esindamiseks nii tsiviil kui ka kriminaalajades. Seetõttu saadan cc ka rahandusministrile.

Ingrid leidis, et seetõttu oleks mõistlik edaspidiste vaidluste ja hilisemate esindamise tagantjärele heakskiitmiste vältimiseks anda PRIA-le volitus kohtus (lisaks AÕNA-le – minu täpsustus) ka tsiviilajades riigi esindamiseks.

Nimetatud Ingrid Raidma e-kirjale oli lisatud ka käskkirja projekt:

KÄSKKIRI

21.08.2019 nr 128

Üldvolituse andmine riigi esindamiseks tsiviil- ja kriminaalasjades

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse seaduse § 44 lõike 1 alusel.

1. Volitan Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ametit esindama kestvalt Eesti Vabariiki kohtus kõikides Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ameti õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmisega seotud tsiviilasjades ja kriminaalasjades kannatanu ja tsiviilkostajana ühes kõigi menetlusõigustega, mis tsiviilkohtumenetluse seadustik on menetlusosalisele tsiviilkohtumenetluses ning kriminaalmenetluse seadustik on kannatanule ja tsiviilkostajale kriminaalmenetluses ette näinud.

2. Volitus on tähtjatu.

Saata: Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (elektroniliselt).

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Järvik

Maaeluminister

Sellist käskkirja üldvolituste andmiseks ma ei allkirjastanud, kuna arutasime nõunikega olukorda ning leidsime, et tegeliku olukorra väljaselgitamiseks ja üldvolituse andmiseks on liiga vähe informatsiooni. Saime aru, et PRIA on siiani seadust rikkunud, mistõttu vajab edaspidise korra korrektseks sisseseadmiseks esmalt välja selgitamist, mis olukord meil selles küsimuses haldusalas üldse on.

Seetõttu, et mitte halvendada riigi kui kannatanu positsiooni käimasolevas konkreetses kriminaalasjas, andsin ma PRIA-le erivolituse:

KÄSKKIRI

22.08.2019 nr 128

Volituse andmine riigi esindamiseks

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse seaduse § 44 lõike 1 alusel.

1. Volitan Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ametit esindama kannatanuna Eesti Vabariiki kriminaalasja 14760000050 kohtueelses menetluses ja kohtuasjas nr 1-19-2279 kõigis kohtuinstantsides ühes kõigi menetlusõigustega, mis kriminaalmenetluse seadustik on kriminaalmenetluses kannatanule ette näinud.

2. Volitus kehtib kolm (3) aastat.

Saata: Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (elektroniliselt).

(allkirjastatud digitaalselt)
Mart Järvik

Maaeluminister

Minu (st maaeluministri) poolt vaadatuna paistab olukord selline:

TAUST:

PRIA põhimääruse (mis on maaeluministri määrusega kehtestatud) § 2 järgi oma ülesannete täitmisel esindab amet riiki. Mis on PRIA ülesanded, sätestab nt põhimääruse § 1 ning 6-9. Mitte ühestki põhimääruse punktist ei tulene nt see, et PRIA võiks riiki esindada tsiviil-, haldus- või kriminaalmenetlustes - selleks on eraldi kord.

PRIA on Eesti Vabariigi Maaeluministeeriumi valitsemisalas olev valitsusasutus. PRIA ei ole juriidiline isik, isegi ministeerium ei ole.

Ainult juriidilisel isikul on õiguskorra omistatud õigusvõime.

PRIA-l puudub menetlusõigusvõime oma nimel nõudeid esitada ükskõik millises menetluses kui seadusest ei tulene teisiti.

PRIA saaks esindada riiki õigusvaidlustes, kui talle on selleks antud volitus (üld- või erivolitus).

Volitusteta toimunud riigi esindamine toob kaasa esindamise kaudu tehtu tühisuse.

Tehingute hilisem heakskiitmine on võimalik, kuid küsitav on, kas see oleks ka võimalik olukorras, kus esindaja (PRIA) on teadlikult seadust rikkunud. Maaeluminister ei pea põhimõtteliselt võimalikuks õiguskorda rikkunud esinduse heakskiitmist tagasiulatavalt.

Kriminaalasjas on kannatanu riik PRIA kaudu. Kuna selliselt PRIA poolt asju aetud ei ole, siis on PRIA esindanud riiki õigusliku aluseta ja nii tehtud tehingud ja toimingud (nt hagi esitamine, avalik õigusliku nõudeavalduse esitamine jt) on tühised.

MIDA ÜTLEB ESINDAMISE KOHTA SEADUS:

TsÜS § 129 lg 1 räägib üldpõhimõttest, mille järgi teise isiku nimel esindusõiguseta tehtud mitmepoolne tehing on tühine, välja arvatud juhul, kui isik, kelle nimel esindusõiguseta isik tehingu tegi, selle hiljem heaks kiidab.

TsÜS § 130 lg 1 annab ka teise üldpõhimõtte, mille järgi teise isiku nimel tehingu teinud isik, kellel ei olnud esindusõigust, peab juhul, kui isik, kelle nimel tehing tehti, tehingut heaks ei kiida, hüvitama teisele poolele tehingu ettevalmistamisel kantud kulutused ja sellega seotud muu kahju, mida teine pool kandis seetõttu, et ta uskus esindusõiguse olemasolusse.

VV määruse „Kohtus riigi esindamise ja kohtumenetlusega riigile kaasnevate kulude kandmise kord“ (Vastu võetud Vabariigi Valitsuse seaduse § 44' lõike 7 alusel 30.08.2012 nr 71) § 1 järgi määrusega kehtestatakse tsiviilkohtumenetluses riigi kui menetlusosalise esindamise ja kriminaalasja kohtumenetluses riigi kui kannatanu või tsiviilkostja esindamise ning halduskohtumenetluses valitsusasutuse või valitsusasutuse hallatava riigiasutuse

(edaspidi asutus) või selle ametniku esindamise (edaspidi kõik koos riigi esindamine) ja kohtumenetlusega riigile kaasnevate kulude kandmise kord.

Oluline sõnum minu jaoks on, et menetlusosaline, kannatanu või kostja jt ei saa olla keegi muu kui riik.

VVS § 44^a (Riigi esindamine kohtus) lg 1 järgi riigi seaduslik esindaja kohtus tsiviilasjades ja kriminaalasjades kannatanu ja tsiviilkostjana on ministeeriumi valitsemisala piires minister. Minister võib riigi esindamiseks kohtus anda üld- ja erivolitusi.

Minu jaoks on siin oluline sõnum, et minister võib anda üldvolituse PRIA-le, aga ei pea seda tegema; minister võib anda PRIA-le hoopis erivolituse konkreetses asjas riigi esindamiseks, aga ei pea ka seda tegema. Minister võib ka vandeadvokaadi nimetada jne.

KAS MINISTER PEAKS PRIA PRAAKI SILUMA?

Ministril on laual tegelikult kaks küsimust:

1) Kas käituda nii nagu õigusriigi põhimõte (õigusriik on definitsiooni kohaselt riik, kus inimese üle ei valitse mitte teised inimesed, vaid seadused) ette näeb, ehk täita seadust/õiguskorda?

2) Kas pigistada silm seaduse rikkumise osas kinni ja käituda nii nagu riigile majanduslikes vms huvides kasulik oleks?

SELGITUS: PRIA juhtumi(te) puhul, kus on näiteks volitusi omamata esinetud kannatanuna kriminaalmenetluses, oleks riigile kasulik, kui minister tagantjärele PRIA volitusi kinnitaks. Samas oleks see vastuolus õigusriigi põhimõttega, mis annaks ühiskonnale signaali, et riik võib ametnike/ministri isikus seadusi rikkuda ja väänata, inimesed aga ei tohi! Siin on ka suure küsimärgi all volituste tagantjärele heakskiitmise instituut olukorras, kus on seadust (st riigi esindamise korda: VVS § 44^a) rikutud.

Leian, et minister ei tohi siin mingisugusele võimaslikule survele alluda ja tehtud rikkumisi siluma hakata.

KUIDAS EDASI?

1) Teatan käesolevaga ühemõtteliselt, et üldvolitust riigi esindamiseks ma ministrina hetkel PRIA-le ega ühelegi teisele struktuuriüksusele või nt advokaadile ei anna, sest enne soovin aru saada kui palju on ministeeriumi haldusalas riigi esindamise väärtpraktikat (st esindatakse riiki ilma volituseta). Palun selline informatsioon mulle esitada viivitamata.

2) Teatan, et minu senise inforuumi põhjal saan asuda seisukohale, et PRIA senine praktika riigi esindamisel õigusvaidlustes on olnud väär ja tegelikult on PRIA siiani esindanud riiki vähemalt kriminaal- ja tsiviilkohtumenetlustes omavoliliselt ja õiguskorda rikkudes. Siin on suur risk, et PRIA esindusõigus seatakse kahtluse alla veel teisteski õigusvaidlustes, mistõttu tuleks PRIA-l endal saata kõigis pooleli asjades prokuratuurile, kohtutele jt. teatis, et PRIA-l puudub nendes (pooleliolevates) asjades riigi esindamise õigus. See oleks õigusriigile kohane käitumine.

3) Lisaks eelmises punktis minu poolt öeldule, kui PRIA on oma esindusõiguste puudumistest asjaomastele instantsidele teatanud (või siis paralleelselt), tuleb PRIA-l taotleda ministrilt volitusi riigi esindamiseks konkreetses asjades.

Antavate volituse tagasiulatavuse osas võtan seisukoha iga kaasuse puhul eraldi (kuna on olnud tegemist seaduse rikkumisega, siis pigem tagasiulatavat jõudu antavatele volitustele anda ei saa).

Kohesele tegutsemisele lootes

Mart Järvik

Maaeluminister